e-ISSN 2587-3687

https://doi.org/10.52673/18570461.26.2-81.29
CZU: 316.356.2

REPREZENTĂRILE SOCIALE ALE FAMILIEI: ANALIZĂ GENERAȚIONALĂ

Doctor în psihologie, conferențiar universitar **Irina CAUNENKO**
E-mail: irina.caunenco@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3458-7121
Doctorand **Angela PODBORSCHI**
E-mail: angaspod@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1652-2458
Universitatea Liberă Internațională din Moldova
© 2026. Drepturile de autor aparțin autorilor. Licență: CC BY 4.0.

SOCIAL REPRESENTATIONS OF THE FAMILY: A GENERATIONAL ANALYSIS

Summary. This study examines the social representations of the family across two distinct generations – Baby Boomers and Generation Y – in the context of contemporary social change. As a social institution, the family is transforming its functions and relational patterns while maintaining its central role in the transmission of values and the intergenerational exchange of support. Cultural capital, including values, traditions, and communication styles, constitutes an important resource for adaptation. The data were analyzed using the prototypical analysis method proposed by P. Vergès within the framework of the structural approach of the central core theory developed by J.-C. Abric. The results reveal significant generational differences. The central core of the Baby Boomers generation is organized around traditional and normative values ("love", "children", "respect", "care", "parents"), emphasizing family responsibility and the continuity of social norms. In contrast, the central core of Generation Y includes predominantly affective and relational elements ("love", "respect", "children", "home"), reflecting an orientation toward emotional closeness and mutual support. Differences between the generations are also visible at the level of peripheral elements: Baby Boomers value the functional and collectivist dimensions of the family, whereas Generation Y emphasizes emotional well-being, autonomy, and the quality of relationships. The associative element "support" appears in both groups, confirming the perception of the family as an essential resource for mutual assistance. The results demonstrate the dynamic nature of social representations of the family and their sensitivity to intergenerational and cultural changes.

Keywords: social representations, family, generational differences, Baby Boomers, Generation Y, central core- periphery model, ambiguous status zone.

Rezumat. Acest studiu examinează reprezentările sociale ale familiei în cadrul a două generații distincte – Baby Boomers și Generația Y – în contextul schimbărilor sociale contemporane. Familia, ca instituție socială, își transformă funcțiile și modelele relaționale, menținând totodată un rol central în transmiterea valorilor și în schimbul intergenerațional de sprijin. Capitalul cultural, incluzând valorile, tradițiile și stilurile de comunicare, constituie o resursă importantă de adaptare. Datele au fost analizate prin metoda prototipică propusă de P. Vergès, în cadrul abordării structurale a nucleului central dezvoltată de J.-C. Abric. Rezultatele evidențiază diferențe generaționale semnificative. Nucleul central al generației Baby Boomers este organizat în jurul unor valori tradiționale și normative („dragoste", „copii", „respect", „grijă", „părinți"), accentuând responsabilitatea familială și continuitatea normelor sociale. În schimb, nucleul central al Generației Y include elemente predominant afective și relaționale („dragoste", „respect", „copii", „casă"), reflectând orientarea către apropiere emoțională și suport reciproc. Diferențele dintre generații sunt vizibile și la nivelul elementelor periferice: Baby Boomers valorizează dimensiunile funcționale și colectiviste ale familiei, în timp ce Generația Y accentuează bunăstarea emoțională, autonomia și calitatea relațiilor. Elementul asociativ „sprijin" apare în ambele grupuri, confirmând percepția familiei ca resursă esențială de susținere reciprocă. Concluziile cercetării demonstrează caracterul dinamic al reprezentărilor sociale ale familiei și sensibilitatea acestora la schimbările intergenerațională și culturale.

Cuvinte-cheie: reprezentări sociale, familie, diferențe generaționale, Baby Boomers, Generația Y, modelul nucleu-periferie, zona de statut ambiguu.

INTRODUCERE

Familia, ca instituție socială, trece printr-un proces de transformare într-o situație de incertitudine, iar acest lucru modifică așteptările normative (ce roluri sunt acceptabile în familie, ce este considerat „norma" relațiilor etc.). Totodată, familia reprezintă baza schimbului intergenerațional de sprijin și resurse. O resursă psihologică importantă a familiei este capitalul cultural (constituit din valori, tradiții, stiluri de comunicare etc.), care poate deveni un mijloc de adaptare eficientă la un context sociocultural aflat într-o rapidă schimbare.

Analiza cercetărilor contemporane arată că, indiferent de contextul sociocultural, în structura reprezentărilor despre familie se menține un nucleu central relativ stabil. În lucrările realizate de M. Pozzi și colaboratorii săi (2021), A. de Rosa și colegii săi (2014), precum și în analiza integrativă elaborată de A. Sombrio Cardoso și colaboratorii săi (2020), este evidențiat un ansamblu recurent de categorii fundamentale: „dragoste", „grijă", „sprijin", „ajutor reciproc" și „copii". Aceste elemente formează nucleul simbolic al reprezentării familiei și asigură stabilitatea cognitivă a imaginii familiei ca spațiu al securității emoționale și al apartenenței [1; 2 ; 3].

Totodată, conținutul acestor categorii diferă semnificativ în funcție de generație și de mediul sociocultural. Astfel, în studiul realizat de M. Pozzi, respondenții vârstnici interpretează dragostea și grija în principal ca obligație morală și cerință normativă, în timp ce tinerii adulți le asociază cu bunăstarea emoțională, autorealizarea și sprijinul psihologic [1, pp. 755-767]. Aceste diferențe confirmă perspectiva lui Abric, conform căreia sistemul periferic al reprezentărilor sociale adaptează nucleul stabil la condițiile sociale în schimbare.

Studiile comparative între generații demonstrează o transformare evidentă a reprezentărilor privind familia, care evoluează dintr-un model tradițional-normativ către unul mai individualizat și postmodern. Cercetările realizate arată că generația mai în vârstă percepe familia, în primul rând, ca pe o instituție a ordinii morale, a stabilității și a distribuirii rolurilor sociale. În schimb, tinerii adulți accentuează importanța apropierii emoționale, a parteneriatului, a respectului reciproc și a libertății de alegere [2, pp. 3-31].

Această schimbare reflectă procesele de individualizare caracteristice societăților contemporane, în care familia este tot mai frecvent percepută nu ca o obligație socială prescrisă, ci ca un spațiu al autorealizării personale și al confortului emoțional. În același timp, tinerii respondenți tind să păstreze valoarea simbolică a familiei, reinterpretând simultan formele instituționale și așteptările legate de rolurile de gen. Astfel, reprezentările contemporane despre familie combină elemente ale discursului tradițional și ale celui postmodern.

Analiza integrativă realizată de Sombrio Cardoso et al. (2020) evidențiază o caracteristică importantă a reprezentărilor sociale despre familie – opoziția dintre „familia mea" și „familia celuilalt". Propria familie este descrisă predominant prin caracteristici pozitive: dragoste, sprijin, grijă, siguranță și apropiere emoțională. În același timp, „familia altuia" este adesea percepută ca fiind problematică, dezorganizată sau disfuncțională [3, pp. 29-44]. Această asimetrie reflectă mecanismul categorizării sociale caracteristic reprezentărilor sociale. Prin opoziția dintre „noi" și „ceilalți" se menține identitatea pozitivă de grup și sunt reproduse normele culturale care reglementează reprezentările despre „familia normală".

O importanță deosebită pentru înțelegerea reprezentărilor contemporane despre familie o au cercetările realizate în contextul postsocialist. Studiul empiric privind tinerii din Republica Moldova, realizat de D. Cazacu, arată că nucleul central al reprezentărilor despre familie este constituit din categoriile „copii" și „bani". Elemente precum dragostea, casa și educația sunt plasate în zona periferică a reprezentării [4, pp. 52-57]. Această structură reflectă influența instabilității economice, a proceselor migraționale și a incertitudinii sociale asupra percepției instituției familiale. În acest context, familia este percepută în primul rând ca un suport economic și o resursă reproductivă, capabilă să asigure supraviețuirea și stabilitatea socială. Astfel, pragmatizarea imaginii familiei reprezintă o reacție adaptativă la condițiile transformării postsocialiste a societății.

Reprezentările despre familie variază în funcție de vârstă, gen, mediu educațional și context sociocultural, ceea ce confirmă teza lui S. Moscovici privind multiplicitatea reprezentărilor sociale ale aceluiași obiect social. În realitatea socială contemporană, familia continuă să păstreze statutul de instituție simbolică importantă, însă semnificația sa este determinată tot mai frecvent nu doar de așteptările normative, ci și de nevoile de bunăstare personală, sprijin emoțional și adaptare la condițiile incertitudinii sociale.

Într-un studiu privind sfera valorilor tineretului din Republica Moldova, I.I. Caunenko a evidențiat o semnificație ridicată a valorilor culturale, și anume: protecția familiei și respectul față de persoanele în vârstă. Valorile culturale tradiționale constituie o bază fundamentală pentru menținerea identității personale și sociale a tinerilor în condițiile transformării socioculturale a societății [5, pp. 74-81].

Prin urmare, studierea reprezentărilor sociale despre familie în rândul diferitelor generații este actuală, deoarece acestea au trecut prin procesul de socializare în perioade istorico-normative diferite.

Scopul cercetării este analizarea reprezentărilor sociale despre familie la generațiile Baby Boomers și Y.

Obiectul cercetării îl constituie particularitățile intergenerаționale ale reprezentărilor sociale privind familia.

Eșantionul cercetării cuprinde reprezentanți a două generații: generația Baby Boomers (58–78 de ani) și generația Y (millennials) (21-36 de ani).

METODOLOGIA CERCETĂRII

Eșantionul cercetării a fost constituit din 100 de respondenți, selectați prin metoda eșantionării de convenienţă, în funcție de disponibilitatea participanților și de respectarea conformității acestora cu criteriile de includere stabilite. Studiul a inclus două categorii generaționale: 50 de reprezentanți ai generației Baby Boomers și 50 de reprezentanți ai generației Y. Criteriul principal de selecție a fost apartenența generațională, stabilită în baza vârstei respondenților la momentul desfășurării cercetării (2021–2022). Astfel, grupul Baby Boomers a inclus persoane cu vârsta cuprinsă între 58 și 78 de ani, iar grupul generației Y – persoane cu vârsta între 21 și 36 de ani. În vederea obținerii unei diversități socio-demografice, în eșantion au fost incluși respondenți cu niveluri diferite de educație și din medii de rezidență variate. Din perspectiva nivelului de instruire, 62 de participanți aveau studii superioare, iar 38 aveau studii medii. În funcție de variabila gen, lotul cercetării a inclus 74 de femei și 26 de bărbați. Toți respondenții sunt locuitori ai Republicii Moldova, dintre care 38 provin din municipiul Chișinău, iar ceilalți participanți, din alte localități urbane și rurale ale țării. Participarea a fost voluntară, iar respondenții și-au exprimat acordul informat pentru completarea instrumentelor de cercetare.

Ca metodă principală de cercetare a fost utilizată tehnica asociațiilor libere. Respondenților li s-a cerut să numească cinci asociații legate de obiectul „familia". Pentru descrierea structurii reprezentărilor s-a utilizat ca reper modelul teoretic (nucleu-periferie), criteriile de apartenență a elementelor la nucleu, interpretarea rezultatelor după J.-C. Abric și metoda propusă de P. Vergès. Metoda asociațiilor libere include două etape principale. În prima etapă, participanții evocă spontan cuvinte și expresii pornind de la cuvântul-stimul propus, ceea ce permite identificarea câmpului reprezentării sociale și a frecvenței asociațiilor. În a doua fază, termenii evocați sunt ierarhizați în funcție de importanță, de la 1 la 5, fapt care permite stabilirea relației dintre frecvența evocărilor și semnificația acestora, precum și structurarea reprezentării obiectului investigat [6, pp. 287-316; 7, pp. 14-25].

Analiza prototipică, propusă de Pierre Vergès, se bazează pe intersectarea frecvenței evocărilor cu rangul importanței atribuit termenilor asociați. Frecvența evocărilor reflectă numărul de apariții ale unui termen în cadrul eșantionului, iar rangul importanței exprimă relevanța și proximitatea semantică a acestuia față de cuvântul-stimul.

Colectarea datelor empirice s-a realizat în trei etape: asocierea spontană a termenilor, ierarhizarea evocărilor și verificarea centralității elementelor identificate anterior ca aparținând nucleului central al reprezentării sociale.

Tehnica analizei prototipico-categoriale permite organizarea reprezentării sociale în patru cadrane – nucleul central, zona de statut ambiguu și sistemul periferic – pe baza indicatorilor statistici referitori la frecvența evocărilor și rangul importanței [8, p. 61].

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În psihologia socială contemporană, reprezentările sociale sunt considerate un sistem complex de cunoaștere colectivă, care asigură interpretarea realității sociale și reglează interacțiunea dintre indivizi. În pofida diferențelor de interpretare, majoritatea cercetătorilor definesc reprezentările sociale ca o formă de cunoaștere determinată social, care se formează în procesul interacțiunii sociale și facilitează înțelegerea și interpretarea realității sociale.

Cea mai importantă contribuție la dezvoltarea acestei concepții îi aparține lui Denise Jodelet, care a extins în mod semnificativ înțelegerea inițială a reprezentărilor sociale. Ea le definește drept „o formă de cunoaștere elaborată și împărtășită social, având o orientare practică și contribuind la construirea unei realități comune unui ansamblu social" [9. p. 31].

Potrivit lui J.-C. Abric, reprezentarea socială este un ansamblu organizat și structurat de informații, credințe, opinii și atitudini, constituind un sistem sociocognitiv specific, organizat în jurul unui nucleu central și al elementelor periferice [10. p. 861].

Conceptul de „generație" este în prezent interdisciplinar, iar discuțiile privind definiția și limitele de vârstă continuă. Potrivit lui K. Mannheim, generația nu reprezintă o simplă categorie de persoane de aceeași vârstă, ci o comunitate socială constituită pe baza unei poziționări istorice comune și a experienței împărtășite a unor evenimente sociale semnificative, trăite într-o etapă similară a cursului vieții. Această experiență comună contribuie la formarea unei

viziuni specifice asupra realității sociale și a unui sistem comun de valori [11. p. 291].

Constituirea eșantionului pentru studiul empiric a avut la bază periodizarea generațiilor elaborată de W. Strauss și N. Howe, adaptată la realitățile cultural-istorice de E. Shamis și E. Nikonov [12, p. 13]. În analiza nucleului central al reprezentărilor sociale, demersul a urmat perspectiva metodologică a lui J.-C. Abric, conform căreia acesta este stabil, coerent intern, consensual și determinat în mare măsură de memoria colectivă a grupului, precum și de sistemul său de valori. Nucleul central constituie o parte relativ inamovibilă a reprezentării: norme și reguli care dau sens întregii reprezentări și nu pot fi încălcate fără a o pune în pericol [13, p. 79]. Nucleul cuprinde prescripții absolute, iar periferia – prescripții relative, mai flexibile și adaptabile la situațiile cotidiene. Nucleul se distinge de sistemul periferic prin faptul că este alcătuit din elemente care reflectă experiența colectivă și valorile fundamentale ale culturii, în timp ce sistemul periferic cuprinde elemente orientate spre adaptarea la viața de zi cu zi. Această structură teoretică permite explicarea stabilității și a dinamismului reprezentărilor sociale, precum și a diferențierii intergeneraționale în ceea ce privește percepția și valorificarea familiei.

Analiza asociațiilor libere a permis identificarea nucleului central al reprezentărilor sociale despre familie în cazul celor două generații. În rândul reprezentanților generației Baby Boomers (Tabelul 1), nucleul central include termenii asociativi: „dragoste" (48%), „copii" (40%), „respect" (18%), „grijă" (18%) și „părinți" (18%). Această structură reflectă predominanța unei reprezentări tradiționale și normative a familiei, în care relațiile familiale sunt organizate în jurul responsabilităților parentale, al continuității generaționale și al respectării rolurilor sociale. Rezultatele sunt convergente cu cercetările realizate de Pozzi et al. (2021), care arată că generațiile mai vârstnice tind să perceapă familia drept o instituție a stabilității morale și a ordinii sociale. În această perspectivă, elementele afective („dragoste" și „grijă") nu apar ca experiențe exclusiv individuale, ci sunt integrate într-un sistem valoric bazat pe obligație și responsabilitate familială.

Nucleul central al reprezentărilor sociale despre familie la generația Y (Tabelul 2) include termenii asociativi: „dragoste" (60%), „respect" (26%), „copii" (18%) și „casă" (16%). Comparativ cu generația Baby Boomers, structura reprezentării este orientată mai accentuat spre dimensiunea afectiv-relațională. Aceste rezultate confirmă tendințele evidențiate în cercetările internaționale recente [1; 2], potrivit cărora tinerii adulți definesc familia cu precădere prin apropiere emoțională, sprijin psihologic și autorealizare personală. Deși elementele tradiționale („copii", „casă") își păstrează semnificația simbolică, acestea nu mai ocupă poziția dominantă în organizarea reprezentării.

Diferențele dintre cele două generații reflectă procese mai ample de individualizare și transformare culturală, caracteristice societăților contemporane. Așa cum arată teoria nucleului central, sistemul periferic și zonele intermediare ale reprezentării sunt mai sensibile la schimbările sociale și facilitează adaptarea nucleului stabil la noile condiții socioculturale.

În acest context, „zona de statut ambiguu" evidențiază dinamica transformării reprezentărilor familiale. În cazul generației Baby Boomers, elementele ambigue sunt asociate funcției normative și rolurilor familiale tradiționale („responsabilitate", „soț", „soție", „nepoți"), ceea ce sugerează o reevaluare a modelelor familiale clasice în condițiile schimbărilor sociale actuale (Tabelul 3).

În cazul generației Y, această zonă include elemente precum „încredere", „înțelegere reciprocă" și „confort", indicând orientarea spre modele relaționale flexibile și negociabile. Rezultate similare au fost raportate și în studiile realizate de de Rosa et al. [2], unde reprezentările tinerilor despre familie combină valorile tradiționale cu idealurile postmoderne ale autonomiei și egalității relaționale.

Tabelul 1

Structura reprezentării sociale a familiei în rândul generației Baby Boomers

Criteriu frecvență/rang	Rang înalt al importanței (elemente plasate pe primele trei locuri: M<3)	Rang scăzut al importanței (elemente plasate pe următoarele locuri: M≥3)
Frecvență ridicată (≥ 16%)	Dragoste, copii, respect, grijă, părinți (nucleu central)	Fericire, nepoți, casă (statut ambiguu)
Frecvență scăzută (< 16%)	Sprijin, soție, soț, familie unită, responsabilitate (statut ambiguu)	Înțelegere reciprocă, încredere, ajutor, muncă, rude, hărnicie, persoane apropiate, armonie, protecție, bucurie, soluționarea comună a problemelor (elemente periferice)

Tabelul 2

Structura reprezentării sociale ale familiei în rândul generației Y

Criteriu frecvența/rang	Rang înalt al importanței (elemente plasate pe primele trei locuri, M < 3)	Rang scăzut al importanței (elemente plasate pe următoarele locuri, M ≥ 3)
Frecvență ridicată (≥ 16%)	**Dragoste, respect, copii, casă** (nucleu central)	**Confort, grijă, caldură** (statut ambiguu)
Frecvență scăzută (< 16%)	**Sprijin, înțelegere reciprocă, prietenie, încredere, părinți** (statut ambiguu)	**Liniște, responsabilitate, valoare, fericire, înțelegere, siguranță, susținere, veselie, neamuri, cămin, comun, bucurie, ajutor, unitate** (elemente periferice)

Elementul asociativ comun ambelor generații este „sprijin", ceea ce confirmă stabilitatea funcției de suport a familiei în structura reprezentărilor sociale. Acest rezultat corespunde concluziilor formulate de Sombrio Cardoso et al., conform cărora familia continuă să fie percepută drept principal mediu al securității emoționale și al ajutorului reciproc, indiferent de transformările culturale și instituționale.

Diferențele dintre sistemele periferice ale celor două generații reflectă, de asemenea, schimbări valorice importante. În cazul generației Baby Boomers predomină termeni legați de obligații colective și de dimensiunea funcțională a familiei („muncă", „ajutor", „rude"), ceea ce corespunde unui model familial colectivist. În schimb, în cazul generației Y, periferia reprezentării este organizată în jurul bunăstării emoționale și al calității relațiilor interpersonale („liniște", „fericire", „înțelegere"). Această orientare este consonantă cu tendințele identificate în literatura de specialitate privind redefinirea familiei ca spațiu al confortului emoțional și al dezvoltării personale în societățile contemporane.

CONCLUZII

Nucleul central al reprezentărilor sociale privind familia include, în ambele grupuri generaționale, valori universale precum „dragostea" și „respectul",

Tabelul 3

Analiza comparativă a structurii reprezentărilor sociale ale familiei pe cohorte generaționale

Generația Baby Boomers				Generația Y			
Termeni asociativi	Frecvența		Rang de apariție	Termeni asociativi	Frecvența		Rang de apariție
	Nr.	%			Nr.	%	
Nucleul central							
dragoste	24	48	1	dragoste	30	60	1
copii	20	40	2	copii	9	18	5
respect	9	18	4	respect	13	26	2
grijă	9	18	4	casă	8	16	6
părinți	9	18	4				
Statut ambiguu							
casă	8	16	5	caldură	8	16	6
fericire	11	22	3	confort	11	22	3
nepoți	9	18	4	părinți	3	6	11
sprijin	7	14	6	sprijin	7	14	7
soție	6	12	7	grijă	10	20	4
soț	4	8	9	înțelegere reciprocă	7	14	7
familie unită	3	16	5	prietenie	4	8	10
responsabilitate	3	6	10	încredere	3	6	11

Elemente periferice							
înțelegere reciprocă	7	14	6	liniște	6	12	8
încredere	7	14	6	responsabilitate	6	12	8
ajutor	5	10	8	valoare	5	10	9
muncă	5	10	8	fericire	5	10	9
rude	4	8	9	înțelegere	5	10	9
hărnicie	4	8	9	siguranță	4	8	10
persoane apropiate	3	6	10	suport	4	8	10
armonie	3	6	10	plăcere	4	8	10
protecție	3	6	10	veselie	4	8	10
rezolvarea comună a problemelor	3	6	10	neamuri	3	6	11
bucurie	3	6	10	ajutor	3	6	11

însă structura sa conceptual-semnificativă diferă: pentru generația Baby Boomers predomină orientarea spre un model tradițional, normativ și bazat pe roluri prestabilite, în timp ce pentru generația Y domină accentele emoțional-individuale, reflectând dinamica normelor sociale în contextul transformării societale.

Zona de statut ambiguu a reprezentărilor sociale privind familia reflectă procese specifice fiecărei generații de transformare a normelor familiale: în cazul generației Baby Boomers, aceasta este legată de redefinirea modelului tradițional normativ și funcțional în condiții sociale în schimbare, în timp ce în cazul generației Y, este asociată cu formarea unei înțelegeri emoțional-comunicative a familiei, orientată spre confort psihologic și forme flexibile de apropiere. Elementul comun ambelor grupuri, „sprijin", indică menținerea percepției familiei ca resursă semnificativă de ajutor emoțional și instrumental.

Zona elementelor periferice a reprezentărilor sociale privind familia evidențiază diferențe intergeneraționale semnificative: în cazul cohortei Baby Boomers, aceasta reflectă modelul normativ și funcțional al instituției familiale, în timp ce în cazul generației Y indică o deplasare către dimensiunea emoțional-individuală a relațiilor familiale, accentuând bunăstarea subiectivă și autonomia în alegeri.

Analiza cercetărilor contemporane permite formularea concluziei că familia, în structura reprezentărilor sociale, apare ca o construcție hibridă, care îmbină elemente tradiționale și postmoderne. În pofida stabilității nucleului central, ce include categorii precum dragostea, grija, sprijinul și copiii, sistemul periferic reflectă influența transformărilor sociale, a proceselor de individualizare, a instabilității economice și a modificării rolurilor de gen.

Articol recepționat: 2 februarie 2026
Articol acceptat: 22 mai 2026

BIBLIOGRAFIE

1. Pozzi, M.; Fasanelli, R; Pistoni, C. Social Representations of Family: A Comparative Study on Italian Young and Older Adults, în: Journal of Family Issues, 2021, vol. 43, nr. 3, 752-768. https://doi.org/10.1177/0192513X21994160

2. De Rosa A.S.; D'Ambrosio, M.; Aiello, S. Mapping Current, Future and Ideal Family Structure and Relations in Emerging Adults. Papers on Social Representations, în: Peer Reviewed Online Journal, 2014, vol. 23, nr. 3-4, 1-31. [online] https://www.academia.edu/114833081/Mapping_Current_Future_and_Ideal_Family_Structure_and_Relations_in_Emerging_Adults (consultat: 16.05.2026).

3. Sombrio Cardoso, A.; Leonardo, M.; Becker Da Silva, M.; More, C. Family social representations in contemporary: an integrative review. Pensando familias. 2020, vol. 24, nr. 1, 29-44. [online] https://www.researchgate.net/publication/345760804_Family_social_representations_in_contemporary_an_integrative_review (consultat: 23.05.2026).

4. Cazacu, Daniela. Reprezentarea socială a familiei contemporane în Republica Moldova. Teză de doctor în psihologie. Chișinău, 2018. [online] http://www.cnaa.md/files/theses/2018/53343/daniela_cazacu_thesis.pdf (consultat: 03.10.2026).

5. Caunenco, I. Sotsial'no-psikhologicheskie problemy kul'turnykh tsennostey v tranzitivnom obshchestve, în: Psihologie. Revistă științifico-practică, 2020, vol. 37, nr. 3-4, 74-80.

6. Șleahtițchi, M. Panopticum: Tehnici speciale de pătrundere în adâncul reprezentărilor sociale. Iași: Junimea, 2018. 373 p.

7. Șleahtițchi, M. Analiza structurală a spațiului reprezentațional: semnificații, principii, etape, în: Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială, 2013, nr. 1 (30), Chișinău, UPS „Ion Creangă", 14-25.

8. Melentieva, A. Reprezentarea socială și prognoze privind dezvoltarea expertizei psihologice judiciare în Republica Moldova. Teza de doctor în psihologie. Chișinău, 2024.

9. Jodelet, D. Les representations sociales, în: Représentations sociales: un domaine en expansion. Paris: PUF, 1989, 31-61. [online] https://imaginariosyrepresentaciones.com/wp-content/uploads/2014/09/d-jodelet-representationssocia_1.pdf (consultat: 13.05.2026).

10. Abric, J.-C., L'artisan et l'artisanat : analyse du contenu et de la structure d'une représentation sociale, în: Bulletin de psyhologie, 1984, n. 366, 861-875. [online] https://www.persee.fr/doc/bupsy_0007-4403_1984_num_37_366_12621 (consultat: 12.03.2026).

11. Mannheim, K. The Problem of Generations, în: Essays on the Sociology of Knowledge. Edited by Paul Kecskemeti. London: Routledge & Kegan Paul, 1952. 276-322. [online] https://www.routledge.com/ Essays on the sociology of knowledge (consultat: 23.05.2026).

12. Shamis, E.; Niconov, E. Teoriya pokoleniy: neobyknovennyy Iks. Moskva: Universitet Sinergiya. 2016. 140 p.

13. Abric, J.-C. Specific processes of social representations, în: Papers on Social Representations, 1996, vol. 5, nr. 1, 77-80. [online] https://ru.scribd.com/document/58491722/5-1996Abric (consultat: 13.05.2026).

Violeta Diordiev. *Sub lună plină. Păzitorii grădinii,* 2022, carton colorat, pastel, creioane colorate, 70 × 100 cm.